

Přílepková euronovela zákona o odpadech

Staronový ředitel odboru odpadů dal zelenou poslaneckému přílepku, který deformuje tržní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí opětovně dosadilo do funkce ředitele odboru odpadů pana Manharta, který tak nastoupil do rozjetého vlaku s připravovaným věcným záměrem zákona o odpadech. Před jeho návratem na MŽP byla pod tlakem odborné veřejnosti rozšířena odborná platforma zástupců v jednotlivých pracovních skupinách pro přípravu zákona o odpadech a zákona o zpětných odběrech - v zájmu vyváženosti. To byl jistě vstřícný krok od nového vedení MŽP.

Pracovní skupiny však zřejmě nepřinášejí výsledky, které má ředitel Manhart zajistit. Pokud můžeme hodnotit práci skupin 3, 5 a 6 v březnu až květnu, byla zde věcná odborná diskuse. Ale na dubnové jednání pracovní skupiny 03 (zpětné odběry elektro a baterie) nebyly ze strany MŽP ani připraveny avizované podklady. Dubnová zasedání již řídil pan Manhart a zahájil je překvapivě konstatováním, že počet pracovních skupin je příliš velký a počet účastníků neúnosný. Dále staronový ředitel odboru oznámil, že spolupráci s odbornou veřejností omezí jen na 3 pracovní skupiny a bude výrazně snížen počet jejich členů. Obsahem nových pracovních skupin bude zákon o odpadech, POH a program prevence.

Další překvapení pro odbornou veřejnost přišlo 21.5. ve Výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny, kde v rámci zastoupení MŽP prý aktivně podpořil pan Manhart „poslanecký přílepek“ k euronovele zákona o odpadech (transpozice směrnice 2012/19 o OEEZ), který má za cíl zvýšit poplatky za skládkování odpadů. A to i přesto, že o poplatcích stále jedná pracovní skupina, která hledá optimální nastavení ekonomických nástrojů řízení odpadového hospodářství. Zelenou tak dostala do druhého čtení zásadní změna ekonomických parametrů, kterou odborná veřejnost neměla šanci diskutovat.

Na jedné straně by si průmysl druhotných surovin mohl mnout ruce a plácet pana navrhovatele i ředitele Manharta po zádech. Opak je ale pravdou. Ani náhodou nejde o podporu recyklačního průmyslu, jak by se prvoplánově mohlo zdát. Jde o to získat finanční prostředky pro stát a pro kraje, aby se začala budovat paralelní síť krajských zařízení pro nakládání s odpady. Zařízení, která nebudou konkurenceschopná bez dotací při pořízení, ale zřejmě i při provozu.

Zvýšení poplatků za skládkování není proto příležitostí pro zpracovatelský průmysl, ale naopak je pro nás hrozbou. Ruku v ruce s ním očekáváme deformování tržního prostředí. Dotovaná krajská zařízení budou provozována s konkurenční výhodou (z veřejných prostředků) oproti zařízením stávajícím.

Implementace směrnice o OEEZ, tak jak ji zpracovalo MŽP, je navíc stabilizací stavu nadstandardních skleníkových podmínek pro kolektivní systémy. Deformace trhu je zřejmá, pokud si mohou kolektivní systémy zřizovat dceřiné společnosti pro

zpracování OEEZ, jejichž provoz financují z poplatků - dávají jim zakázky. Ani nové vedení MŽP na tom zřejmě nevidí nic špatného. Povinnosti vyplývající ze směrnice pro stát – například zajištění dostatečně četné sběrné sítě, budou nadále plnit jen výrobci elektrozařízení. Tato podoba podpory podnikání vybraných subjektů a přílišná regulace (rozuměj deformace podnikatelského prostředí ve prospěch kolektivních systémů) byla kritizována v loňském roce i ze strany ÚOHS.

Jak si tedy vysvětlit souhlas zástupců MŽP s poplatkovým přílepkem a neochotu Výboru pro životní prostředí vyslechnout zdůvodnění pozměňovacích návrhů k euronovele zákona o odpadech ze strany oborových svazů, sdružení a asociací? Zřejmě jako tečku za činností pracovních skupin k přípravě nového zákona o odpadech.